

"باسمه تعالی"

درس نامه **قرآن** / پایه: هشتم / متوسطه اول / مدارس: جنت شیرآباد - حجاب چوبر
دبیر: منیره عبادپور خطبه سرا // سال تحصیلی: ۱۴۰۱-۱۴۰۲ / شناسنامه و محتوا (تدبر)
سوره ها از درس ۱ تا ۱۲ / نوبت اول و دوم

تفاوت سوره های مکی و مدنی: ۱. از جهت مکان و زمان نزول ۲. از نظر معنی و محتوا

سه نظریه در مورد مورد اول است درست ترین بیان می شود: آیات و سوره هایی که قبل از هجرت نازل شده مکی و آیاتی که پس از هجرت نازل شده، مدنی خوانده می شود.

مورد دوم: محتوا و اصول کلی سوره های مکی: ۱. دعوت به توحید و ایمان به خدای یگانه ۲. دعوت به نبوت و پیروی از پیامبر اسلام (ص) و انبیای الهی و کتاب های آنان ۳. ایمان به معاد و روز رستاخیز و بیان اوصاف بهشت و دوزخ ۴. اعتقاد به فرشتگان الهی ۵. این سوره ها به طور عموم کوتاه هستند.

محتوا و اصول کلی سوره های مدنی: چون بعد از گسترش اسلام و جامعه اسلامی نازل شده اند، بیش تر مطالب آن ها در مورد تشکیلات اجتماعی، قوانین حقوقی، احکام شرعی و نیز امور داخلی و خارجی است.

شناسنامه سوره ها

ردیف	نام سوره	محل نزول	ترتیب نزول	معنی اسم سوره	نام های دیگر
۲۳	مومنون	مکی / مکه	۷۴	ایمان آورندگان	ندارد / -
۲۴	نور	مدنی / مدینه	۱۰۳	روشنایی	-
۲۵	فرقان	مکی / مکه	۴۲	قرآن، روشنگر حق از باطل	-
۲۶	شعراء	مکی / مکه	۴۷	شاعران	الجامعه

سلیمان	مورچه	۴۸	مکی / مکه	نمل	۲۷
-	داستان ها	۴۹	مکی / مکه	قصص	۲۸
-	نام حشره	۸۵	مکی / مکه	عنکبوت	۲۹

ادامه شناسنامه سوره ها

-	نام شهر یا کشور	۸۴	مکی / مکه	روم	۳۰
-	نام پیامبر یا فرد حکیمی	۵۷	مکی / مکه	لقمان	۳۱
-	گروه ها	۹۰	مدنی / مدینه	احزاب	۳۳
-	نام قوم	۵۸	مکی / مکه	سبا	۳۴
الملائکه	شکافنده	۴۳	مکی / مکه	فاطر	۳۵
قلب القرآن، ریحانه القرآن	حروف مقطعه و رمز است بین خدا و پیامبر (ص)	۴۱	مکی / مکه	یس	۳۶
-	منظم ساختن صفوف (صف ها)	۵۶	مکی / مکه	صافات	۳۷
-	حروف مقطعه قرآن	۳۸	مکی / مکه	ص	۳۸
الغرف	دسته، جماعت	۵۹	مکی / مکه	زمر	۳۹
مومن، طول	بخشاینده	۶۰	مکی / مکه	غافر	۴۰

محتوا/ تدبر سوره ها

۲۳. سوره مومنون: ۱. بیان اوصاف مومنان (با ایمانان) ۲. بیان خدانشناسی همراه با آوردن نشانه های مختلفی از نظام شگرف آفرینش انسان، حیوانات و گیاهان ۳. ذکر سرگذشت پیامبرانی چون: حضرت

نوح (ع)، حضرت هود (ع)، حضرت موسی (ع) و حضرت عیسی (ع) ۴. بحث هایی در مورد معاد (آخرت)

۲۴. سوره نور: این سوره را می توان سوره پاک دامنی، عفت و مبارزه با آلودگی های جنسی دانست؛ چرا که قسمت عمده ی دستوراتش بر محور پاک دامنی اجتماع از طرق مختلف از آلودگی های جنسی دور می زند.

۲۵. سوره فرقان: ۱. ذکر دلایل توحید و اشاره به منطق ضعیف مشرکان ۲. بیان نشانه های عظمت خداوند مانند: روشنایی آفتاب، ظلمت و تاریکی شب، باد و باران، زنده شدن زمین، آفرینش آسمان ها، زمین، خورشید و ماه و سیر (گردش) منظم آن ها ۳. بیان صفات مومنان راستین (واقعی)

۲۶. سوره شعراء: ۱. بیان عظمت (بزرگی) قرآن ۲. فزازهایی از سرگذشت پیامبران بزرگی هم چون: حضرت نوح (ع)، حضرت هود (ع)، حضرت صالح (ع)، حضرت لوط (ع)، حضرت شعیب (ع)، حضرت موسی (ع)، حضرت عیسی (ع) ۳. مباحثی پیرامون شعرا/ شاعران

۲۷. سوره نمل: ۱. اشاره به معاد ۲. ذکر سرگذشت پنج پیامبر الهی ۳. بیان داستان حضرت سلیمان (ع) و ملکه سبا و سخن گفتن پرندگانی چون هدهد و حشراتی مانند مورچه با آن حضرت (ع)

۲۸. سوره قصص: ۱. ذکر تاریخچه بنی اسرائیل ۲. بیان داستان قارون آن مرد ثروت مند و مستکبر (زورگو...) که سرگذشتی چون فرعون داشت و با این تفاوت که قارون در خاک فرو رفت و فرعون در آب غرق شد.

۲۹. سوره عنکبوت: ۱. بیان مساله امتحان شدن انسان ها ۲. ذکر وضعیت منافقان (دورویان) ۳. اشاره به بخشی از مبارزات پیامبران بزرگ الهی چون: حضرت نوح (ع)، حضرت ابراهیم (ع)، حضرت لوط (ع)، حضرت لوط (ع)، حضرت شعیب (ع) ۴. بیان مساله توحید و ضعف و ناتوانی معبودهای ساختگی (دروغین)

۳۰. سوره روم: ۱. پیشگویی پیروزی رومیان بر ایرانیان در جنگی که در آینده درگیر می شد ۲. بیان گوشه ای از طرز فکر و حالات افراد بی ایمان ۳. اشاره به مساله مالکیت ذی القربی و نکوهش رباخواری

۳۱. سوره لقمان: ۱. اشاره به عظمت قرآن ۲. ذکر قسمتی از سخنان حکمت آمیز لقمان به فرزندش
۳. بیان دلایل توحید و اشاره کوتاهی به مساله معاد و بیان علم غیب خداوند

۳۳. سوره احزاب: ۱. اشاره به بخشی از خرافات دوران جاهلیت (قبل از اسلام) مانند مساله ظهار (یک نوع طلاق در جاهلیت بوده) ۲. اشاره به جنگ احزاب ۳. اشاره به همسران پیامبر (ص) که باید در همه امور الگو باشند ۴. اشاره به داستان زید پسرخوانده پیامبر اسلام (ص) ۵. ذکر مساله حجاب
۳۴. سوره سبأ: ۱. بیان مساله توحید، نبوت و معاد ۲. ذکر نعمت های الهی ۳. بیان سرنوشت شکرگزاران و کافران ۴. دعوت انسان به تفکر و اندیشه و عمل صالح

۳۵. سوره فاطر: ۱. بیان عظمت خداوند و ماله توحید ۲. اشاره به مساله رهبری انبیا (پیامبران) و مبارزه آنان با کافران ۳. بیان اندرز (پندها) و مواظ (موعظه ها) الهی در زمینه های مختلف
۳۶. سوره یس: ۱. بیان رسالت پیامبر اسلام (ص) و قرآن مجید و هدف نزول آن ۲. اشاره به رسالت برخی از پیامبران الهی ۳. ذکر مباحثی درباره توحید (یگانگی خداوند) ۴. بیان معاد، پایان جهان و بهشت و دوزخ

۳۷. سوره صافات: بحثی پیرامون گروه هایی از ملائکه (فرشتگان) ۲. بیان عاقبت کافر ۳. ذکر بخشی از تاریخ انبیای بزرگ الهی مانند: حضرت نوح (ع)، حضرت ابراهیم (ع)، حضرت اسحاق (ع)، حضرت موسی و هارون (ع)، حضرت الیاس (ع)، حضرت لوط (ع)، حضرت یونس (ع) و بیان یکی از انواع شرک که عبارت باشد از اعتقاد به خویشاوندی خداوند با جن یا فرشتگان ۴. بیان پیروزی لشکر حق بر کفر و نفاق

۳۸. سوره ص: ۱. ذکر نبوت پیامبر (ص) ۲. اشاره به گوشه هایی از تاریخ پیامبران به خصوص: حضرت داوود (ع)، حضرت سلیمان (ع) و حضرت ایوب (ع) ۳. بیان سرنوشت کفار (کافران) ۴. بیان آفرینش انسان و مقام والای (بلند مرتبه) او و سجده کردن فرشتگان برای آدم

۳۹. سوره زمر: ۱. بیان توحید و معاد ۲. بیان پاداش و عذاب در قیامت ۳. ذکر اهمیت قرآن کریم ۴. اشاره کوتاه به سرگذشت اقوام گذشته و بیان مساله توبه

۴۰. سوره غافر: این سوره پیرامون بلندپروازی های کفار و جدال شان به باطل به منظور از بین بردن حقی که بر آنان نازل شده، سخن می گوید ۲. بیان برخی از آنچه در آخرت بر سرشان می

آید

پایان

"در پناه امام زمان (عج) شاد، سلامت و موفق باشید"

